רש"י ר"נ

אבל לשתי נזירות לא אמרינן דליהוי יום אחד עולה למנין נזירות ראשונה ונזירות שניה, קמשמע לן דעולה לכאן ולכאן. **תנן אם גילח לששים חסר אחד יצא** — שיום ששים עולה לכאן ולכאן. **בשלמא לרב מתנא** — דאמר: אין נזירות פחותה משלשים יום, ואינו מגלח עד יום ששים ואחד — להכי איצטריך לן הא מתניתין — דיום ששים עולה לו מן המנין לכאן ולכאן, דכי גילח הראשונה ביום ששים עולה לו אותו יום לכאן ולכאן ונתחלה מבו ביום נזירות שניה, וכי עברו עליו ששים חסר אחת נעשה עליו יום עשרים ותשעה בתשלום ששים מקצת היום כבולו. **אלא לבר פדא** — למה לי למיתנא שיום ששים עולה לו מן המנין? הא הוי נזירות משלשים חסר אחד! **אמר לך בר פדא** — אנא דאמינא דאין עיקר נזירות אלא עשרים ותשעה יום — אהא סמכי, דגמירנא להא מתניתין, וחזינא ביה דתני: שאם גילח יום ששים חסר אחד יצא — שיום ששים עולה לו מן המנין, ומשום דבתחילה כי גילח ביום ששים עולה לו לכאן ולכאן, ולא משום דאמרינן מקצת היום כבולו ונעשה כמי שגילח ביום ששים ואחד. אלמא דסתם נזירות לא הוי אלא עשרים ותשעה, ומשום הכי אמינא לעיל שאם גילח ביום ששים יצא. אבל טעמא דהא מתניתין לא הוי כדאמרת משום דמקצת היום כבולו. **תנן מי שאמר הריני נזיר נטמא יום ששים סותר את הכל בשלמא לרב מתנא** — דאמר דאין נזירות פחות משלשים — משום הכי כי נטמא ביום ששים, "בתוך מלאת" קרינא ביה, וסותר את הכל. ואי קשיא לך: הא תריץ רב מתנא לעיל, דאמר מקצת היום כבולו, הכא נמי נימא מקצת היום כבולו, ואם נטמא ביום ששים לא יהא סותר כלום! הא לא קשיא, דאמר לך רב מתנא: הא תנא קמא דרבי אליעזר סבר לא אמרינן מקצת היום כבולו. דהכי קא מתרצינן: קסבר רבי אליעזר מקצת היום כבולו — מכלל דתנא קמא דרבי אליעזר סבר לא אמרינן מקצת היום כבולו. **אלא לבר פדא** — דאמר: אין עיקר נזירות אלא עשרים ותשעה יום, אמאי סותר? הא ניטמא אחר מלאת ימי נזרו!

אמר

אֶלָּא לְבַר פַּדָּא קַשְׁיָא! - אָמַר לָךְ בַּר פַּדָּא, אֵימָא סֵיפָא: וְאִם גִּילַּח אֶת הָרִאשׁוֹנָה לְיוֹם שְׁלֹשִׁים - מְגַלֵּחַ אֶת הַשְּׁנִיָּה לְיוֹם שִׁשִּׁים. אֶלָּא, סֵיפָא - מְסַיְּיעָא לֵיהּ, רֵישָׁא - בְּאוֹמֵר "שְׁלֵימִים". וּלְרַב מַתְּנָא קַשְׁיָא סֵיפָא! - אָמַר לָךְ רַב מַתְּנָא, בִּדְקָתָנֵי סֵיפָא: יוֹם שְׁלֹשִׁים עוֹלֶה לְכָאן וּלְכָאן. - מַאי הִיא - מִקְצָת הַיּוֹם כְּכוּלּוֹ? הָא אֲמָרָהּ חֲדָא זִימְנָא! - מַהוּ דְּתֵימָא: הָנֵי מִילֵּי לְעִנְיַן חֲדָא נְזִירוּת, אֲבָל לְשִׁתֵּי נְזִירוּת - לָא, קָא מַשְׁמַע לָן. תְּנַן: אִם גִּילַּח יוֹם שִׁשִּׁים חָסֵר אֶחָד - יָצָא, שֶׁיּוֹם שְׁלֹשִׁים עוֹלֶה לוֹ מִן הַמִּנְיָן. בִּשְׁלָמָא לְרַב מַתְּנָא - נִיחָא, אֶלָּא לְבַר פַּדָּא לָמָּה לִי? הָא אֲמַר שְׁלֹשִׁים חָסֵר אֶחָד! - אָמַר לָךְ: אֲנָא נַמִּי אַהָא סָמְכִי. תְּנַן: מִי שֶׁאָמַר "הֲרֵינִי נָזִיר", נִטְמָא יוֹם שְׁלֹשִׁים - סוֹתֵר אֶת הַכֹּל. בִּשְׁלָמָא לְרַב מַתְּנָא - נִיחָא, אֶלָּא לְבַר פַּדָּא קַשְׁיָא! -

אמר

המשניות, דאף על גב [דחדשה] בסיפא, דקתני: ואם גילח הראשונה ליום שלשים מגלח השניה לכתחילה ליום ששים — אלמא דסוף יום שלשים עולה לו למנין נזירות שני, ומקצת יום חשיב כיום שלם, והא לא שמעינן מרישא, דאדרבה, סבירא ליה לבר פדא דלא אמר מקצת יום כבולו בסוף נזירות, וחשבינן ליה כאדם המקבל נזירות בחצי היום — הא לא חשיב חידוש למקשה, דפשיטא שאדם מקבל נזירות בחצי היום. [ומשני: סלקא דעתך אמינא הני מילי] שלא היה עסוק בנזירות תחילה, וניכר לכל נזירותיו. אבל הכא דנהג נזירותיו עד חצי היום — אימר לא יעלה לו, דאינו ניכר נזירותו, קמשמע לן דאפילו הכי עולה לו לכאן ולכאן. **הגה"ה** אמר לך סיפא מסייעא ואם גילח הראשונה ליום שלשים מגלח השניה ליום ששים — אלמא דמשך הנזירות עשרים ותשעה יום, [ולכך אמר] דבדיעבד אם גילח הראשונה ביום שלשים — יצא. ורישא דלכתחילה צריך לגלח ביום שלשים ואחד — נעשה כאומר "שלימים", ומדרבנן בעלמא, דגזרינן סתם נזירות אטו היכא דאמר "שלימים", דאז צריך לגלח לשלשים ואחד, כדשני נמי ארישא.

ולרב מתנא קשיא סיפא — דקתני: אם גילח ראשונה ליום שלשים — אלמא דביום שלשים מצי לגלוחי! אמר לך רב מתנא: סיפא יום שלשים עולה לכאן ולכאן. פירוש: משום הכי דיום שלשים יש לומר הראשונה שלשים יום דיצא — משום דמקצת היום כבולו, ועולה לו מקצתו לנזירות ראשונה, הלכך נזיר בדיעבד יצא. ולכתחילה בעינן שלשים ואחד יום [שלימים], דמשך נזירות שלשים יום, כדשני נמי ארישא. ומה שמגלח השניה לכתחלה ליום ששים — משום דסוף סוף עולה להתחלת נזירות שני, מידי דהוה אאדם דמקבל נזירות בחצי היום, ונמצא דיום שלשים הויא להתחלת נזירות שני — להכי מגלח השניה לכתחילה ליום ששים. ופריך לרב מתנא: מאי קא משמע לן תנא דאמר מקצת היום כבולו? הא מרישא שמעינן ליה, דקתני: מי שאמר "הריני נזיר" מגלח יום שלשים ואחד, ואם גילח ביום שלשים — יצא, מטעם דמקצת היום כבולו, לרב מתנא! ומשני: דמרישא לא שמעינן אלא דמקצת היום שלשים עולה לו לנזירות אחת שנדר, אבל לשתי נזירות כמו בסיפא, שעולה תחילת שלשים יום לסוף נזירות ראשון, לכאן ולכאן — [לא]. ואם תאמר: ולבר פדא נמי תקשה: מאי קא משמע לן? דאי אתא לאשמועינן דאם גילח הראשונה יום שלשים דיצא — הא ברישא קתני לה בהדיא: אם גילח יום שלשים יצא! וצריך לומר: לבר פדא נמי איכא חידוש בסיפא מאי דלא שמעינן מרישא דקתני: אם גילח הראשונה ליום שלשים דמגלח השניה ליום ששים לכתחילה — דנזירות שני התחיל ליום שלשים אחר תגלחת ראשונה. וקא משמע לן דאותו סוף היום עולה למנין נזירות שני, נמצא כי יום ששים הוי שלשים ואחד להתחלת נזירות שני, ואף על גב דלא אמרינן מקצת היום כבולו לבר פדא ביום שלשים להשלים נזירות שעבר — מודה הוא דמקצת היום מהני להתחיל נזירות שני, מידי דהוה אקיבל נזירות עליו בחצי היום, דפשיטא דעולה לו ליום שלם, והא לא שמעינן מרישא. ואיכא קצת חידוש בדבר, דסלקא דעתך כשאינו עסוק בנזירות וניכר לכל נזירותיו — אז הוי מקצתו כבולו בתחילת נזירות, אבל הכא דנהג נזירות עד חצי היום — אימא לא יעלה, דאינו ניכר, [קא משמע לן]: אם גילח ליום ששים חסר אחד — יצא, שיום שלשים עולה לו מן המנין, כלומר לכאן ולכאן.

תנן אם גילח יום ששים חסר אחד יצא בשלמא לרב מתנא ניחא — פירוש: שהתנא צריך לאשמועינן ולומר דיום שלשים עולה לכאן ולכאן, שהרי תגלחת ראשונה היתה ביום שלשים וכן תגלחת שניה שהיתה ביום ששים חסר אחד היא ביום שתמצא הנזירות יום שלשים שגילח בו בראשונה. ולכך צריך ליתן טעם לדבריו, ולומר שיום שלשים עולה לו מן המנין — כלומר לכאן ולכאן. אלא לבר פדא, למה לי? הא אמרינן משך נזירות עשרים ותשעה יום, ולמה לו לתנא להאריך וליתן טעם לדבריו [שיום שלשים] עולה לו מן המנין? הא ודאי כל תגלחת היתה ביום שלשים, ופשיטא דיצא בדיעבד, כיון דלא בעינן מדאורייתא אלא עשרים ותשעה יום! **אמר** לך בר פדא [אנא נמי] אהא סמכי — כלומר, מכאן אני מדקדק דמשך נזירות עשרים ותשעה יום, דקתני דיום שלשים עולה לו מן המנין, דמשמע דעולה לו למנין אחרון — אלמא דאין עולה למנין ראשון כנזכר לעיל, דכיון דתנא מיקל בו כל כך להחשיב יום לכאן ולכאן. **נטמא** יום שלשים סותר הכל בשלמא לרב מתנא ניחא — פירוש: שנטמא בתוך נזרו. וקשה: ולרב מתנא מי ניחא? הא אמרינן לעיל ולרב מתנא אליבא דתנא קמא דמקצת היום כבולו, אם כן כי עשה מקצת יום — נשלם יום נזירותו, ולא יסתור אלא [שבעה]! ויש לומר: כי אמרינן מקצת היום כבולו — היינו לענין תגלחת והבאת קרבנותיו, דאם גילח ביום שלשים בדיעבד יצא, אם לא נטמא. אבל נטמא ביום שלשים קודם תגלחת והבאת קרבנותיו — לא אמרינן מקצת היום כבולו לחהשיב כנטמא ביום שלשים ואחד, אלא ודאי נטמא נזרו וסותר הכל, כיון דלא השלים כל נזירותיו בטהרה. ואם תאמר: תקשי לרב מתנא נמי הא דלקמן בהדהוא פרקא, דתנן: "הריני נזיר מאה", אם נטמא יום מאה — סותר הכל, מאה ואחד — סותר שלשים יום. ואמאי? והא נשלם נזרו אפילו לרב מתנא לא יסתור אלא שבעה! ויש לומר: דהכי נמי קאמר; בשלמא לרב מתנא ניחא, בין רישא דנטמא ביום שלשים דסותר הכל מדין תורה, וסיפא דקתני: נטמא יום מאה ואחד דקאמר דסותר שלשים יום, אף על גב דכבר נשלם נזרו — הוי דרבנן, מפני שיום מאה ואחד, שהוא יום הבאת קרבנותיו, גזרינן אטו יום שלשים דסתם נזירות שהוא (תגלחת) מן התורה, דהתם סותר כל שלשים יום למפרע מדין תורה. ומהשתא לרב מתנא ניחא בין רישא ובין סיפא, כדפרישית. ונראה דיום שלשים ואחד נמי סותר כל שלשים אטו יום שלשים, והכי משמע לקמן, דקאמר: נטמא לשלשים ואחד סותר הכל. אלא לבר פדא קשה בין רישא בין סיפא, אמאי סותר שלשים יום, בין [שנטמא [ביום] שלשים ובין] שנטמא ביום מאה ואחד? הרי נשלם נדרו! לגמרי ודוחק לו לומר דכי נטמא ביום שלשים סותר מדרבנן, דמדרבנן צריך לנהוג נזירות שלשים יום, כדאמרינן לעיל לבר פדא. דסוף סוף נטמא יום ששים ואחד לא היה ראוי לגזור אטו נטמא יום שלשים, כיון דהיא גופא דרבנן! ומשני: אמר לך בר פדא: סיפא כוותי, דקתני: רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא [שבעה]. פירוש: אינו סותר כלל למפרע נזרו, דהא השלים נזרו בעשרים ותשעה יום וכי נטמא ביום שלשים — סותר מיהא שבעה, שאין יכול להביא קרבנותיו עד שיטהר מטומאה זו, שצריך להזות שלישי ושביעי להביא קרבנותיו בטהרה. והיינו סותר שבעה — שאסור לשתות ביין וליטמא למתים עד שיביא קרבנותיו. ואם תאמר: אכתי בר פדא שביק רבנן ועביד כרבי אליעזר? ויש לומר דבר פדא סבירא ליה דמדרבי אליעזר משך נזירות עשרים ותשעה יום — הכי נמי לרבנן. דבמשך נזירות לא אשכחן דפליגי, אלא בסתירה, דלרבי אליעזר אינו סותר אלא שבעה, ולרבנן שלשים. והאי דסותר שלשים לרבנן — אינו אלא מדרבנן בעלמא, דגזירה מדרבנן היכא דאמר נזירות סתם אטו היכא דאמר "שלשים יום שלמים", דאז ודאי סותר הכל לבולי עלמא, דהא נטמא בתוך ימי נזרו. ורבי אליעזר לא גזר, לכך אינו סותר אלא שבעה. וההיא דלקמן נטמא יום מאה ואחד דסותר שלשים — צריך לדחות לבר פדא, ולומר דהא נמי דרבנן היא. ובולה חד גזירה היא, דאי לא הא, לא קיימא הא דאם לא יסתור שלשים כשנטמא יום מאה ואחד — יבואו לומר כמו כן שלא יסתור שלשים כשנטמא ביום שלשים.